



Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 81/2024 van 23 augustus 2024

Betreft: Advies m.b.t. voorstel van decreet tot wijziging van het decreet van 17 mei 2024 over het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen die ter uitvoering van het jeugddelinquentierecht zijn opgericht, wat de persoonsgegevens en vrijheidsbeperkende maatregelen betreft (CO-A-2024-219)

Kernwoorden: beleidsdoeleinden en het gebruik van geanonimiseerde gegevens – maximale bewaartermijn tot de betrokkene de leeftijd van 35 jaar bereikt heeft – maximale bewaartermijn in beheersregels

Inleiding

De bepalingen van het ter advies voorgelegde voorstel van decreet *tot wijziging van het decreet van 17 mei 2024 over het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen die ter uitvoering van het jeugddelinquentierecht zijn opgericht, wat de persoonsgegevens en vrijheidsbeperkende maatregelen betreft*, hebben tot doel het bestaande decreet aan te vullen. Deze aanvulling richt zich op het creëren van een kader voor de verwerking van persoonsgegevens in de context van vrijheidsbeperkende maatregelen voor minderjarigen.

Ter zake formuleert de Autoriteit fundamentele opmerkingen over het beginsel van minimale gegevensverwerking (*aanvulling en aanpassing van diverse elementen*); opmerkingen in verband met de proportionaliteit van de bewaartermijn (*disproportionele bewaartermijn en verwijzing naar bepalingen die geen maximale bewaartermijn hebben of criteria voor de beoordeling van maximale bewaartermijn hebben*).

Voor een volledige lijst van de bemerkingen, wordt verwezen naar het [dispositief](#).

De Autorisatie- en Adviesdienst van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna: de Autoriteit), aanwezig mevrouw Juline Deschuyteneer, mevrouw Cédrine Morlière, mevrouw Nathalie Raghenon en mevrouw Griet Verhenneman en de heren Yves-Alexandre de Montjoye, Bart Preneel en Gert Vermeulen;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikelen 23 en 26 (hierna: WOG);

Gelet op artikel 43 van het Reglement van interne orde volgens hetwelk de beslissingen van de Autorisatie- en adviesdienst bij meerderheid van stemmen worden aangenomen;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna: AVG);

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna: WVG);

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Liesbeth Homans, voorzitter van het Vlaams Parlement, Loes Vandromme, mevrouw Kathleen Krekels, mevrouw Katrien Schryvers, mevrouw Karolien Grosemans en de heren Koen Daniëls en Jean-Jacques De Gucht, (hierna: de aanvrager) ontvangen op 06/06/2024;

brengt op 23 augustus 2024 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Op 06 juni 2024 verzocht de aanvrager het advies van de Autoriteit met betrekking tot een voorstel van decreet *tot wijziging van het decreet van 17 mei 2024 over het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen die in uitvoering van het jeugddelinquentierecht zijn opgericht, wat betreft de persoonsgegevens en vrijheidsbeperkende maatregelen* (hierna: het ontwerp).
2. Het ontwerp beoogt een aanvulling van het decreet van 17 mei 2024 *over het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen die in uitvoering van het jeugddelinquentierecht zijn opgericht* aangaande de bepalingen over de persoonsgegevens en de vrijheidsbeperkende maatregelen die daar nog niet in opgenomen waren.
3. Dit alles veronderstelt de verwerking van persoonsgegevens door diverse verwerkingsverantwoordelijken teneinde enerzijds *kwaliteitsvolle onderwijstrajecten en leerlingenbegeleiding aan de leerling aan te bieden* en anderzijds *i) het verhogen van de kwaliteit*

van zorg voor de minderjarige, ii) binnen het kader van intervisie het verminderen van het gebruik van afzondering of fixatie, en iii) beleidsdoeleinden mogelijk te maken.

II. CONTEXTUELE KADERING EN SAMENVATTING

4. Uit de analyse van het geheel volgt dat het ontwerp, de regeling uitwerkt voor de verwerking van gegevens in aanvulling op het decreet van 17 mei 2024 waar de regels over *het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen die in uitvoering van het jeugddelinquentierecht zijn opgericht* uiteengezet worden.
5. Concreet volgt er dat er in elke **gemeenschapsinstelling** - "*een door de overheid ingerichte instelling met een gesloten aanbod*"¹ – **één GI-afdeling** – "*een entiteit die verbonden is aan een school voor voltijds gewoon of buitengewoon secundair onderwijs als vermeld in artikel 3, 38°, van de Codex Secundair Onderwijs, die het onderwijs in een gemeenschapsinstelling organiseert en aan de hand van een uniek nummer wordt geïdentificeerd*"²– wordt opgericht. Uit het ontwerp volgt dat een GI-afdeling verbonden is aan een school voor voltijds gewoon of buitengewoon secundair onderwijs.³ Met betrekking tot de verhouding tussen de gemeenschapsinstelling en de GI-afdeling verduidelijkte de aanvrager dat "[d]e GI- afdeling een afzonderlijke entiteit [is] die onafhankelijk is van de gemeenschapsinstelling." Dit is van belang voor de afscheiding van de toegang in de dossieromgeving, aangezien er van elke jongere een gemeenschappelijk dossier bijgehouden wordt tussen GI-afdeling en gemeenschapsinstelling maar het ook mogelijk is dat de GI-afdeling gegevens verwerkt die niet in dat dossier terechtkomen en hetgeen ook geldt voor de gemeenschapsinstelling.
6. Voorts licht de Autoriteit hier reeds de kwestie van het beroepsgeheim uit. Hoewel dit in de Toelichting wordt genoemd, ontbreekt het in het ontwerp zelf, wat vragen oproept over de juridische implicaties. De Autoriteit wijst erop dat duidelijk moet worden gespecificeerd op wie het beroepsgeheim van toepassing is, en dat de toegang tot persoonsgegevens strikt beperkt moet blijven tot wat noodzakelijk is. Dit aspect is van cruciaal belang en mag niet aan vermoedens worden overgelaten.

III. ONDERZOEK TEN GRONDE

a. Rechtsgrond

(1) Algemene principes

¹ Artikel 2, lid 1, 4° Decreet betreffende het jeugddelinquentierecht.

² Artikel 2, 10° van het decreet van 17 mei 2024 over het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen die ter uitvoering van het jeugddelinquentierecht zijn opgericht.

³ Artikel 3 van het decreet van 17 mei 2024 over het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen die ter uitvoering van het jeugddelinquentierecht zijn opgericht.

7. Elke verwerking van persoonsgegevens moet een rechtsgrond of een rechtmatigheidsgrond hebben, zoals bepaald in artikel 6, lid 1, van de AVG. Gegevensverwerkingen die bij een normatieve maatregel zijn ingevoerd, zijn bijna altijd gebaseerd op artikel 6, lid 1, punt c) of e), van de AVG.⁴ De lezer wordt verwezen naar de toepassing van deze principes zoals beschreven in subtitel 2, die hierop volgt.
8. Een norm die de verwerking van persoonsgegevens regelt (en die van nature een inmenging vormt in het recht op bescherming van persoonsgegevens) moet niet alleen noodzakelijk en evenredig zijn, maar ook voldoen aan de eisen van voorspelbaarheid en nauwkeurigheid, zodat de betrokkenen, over wie gegevens worden verwerkt, een duidelijk beeld krijgen van de verwerking van hun gegevens. Krachtens artikel 6.3 van de AVG, gelezen in samenhang met artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM, moet dergelijke wettelijke norm de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen beschrijven. Het gaat hierbij minstens om:
- het (de) precieze en concrete doeleinde(n) van de gegevensverwerkingen;
 - de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n) (tenzij dit duidelijk is).

Voor zover de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens een belangrijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen vertegenwoordigen, omvat de wettelijke bepaling terzake tevens volgende (aanvullende) essentiële elementen:

- de (categorieën van) verwerkte persoonsgegevens die ter zake dienend en niet overmatig zijn;
- de categorieën van betrokkenen wiens persoonsgegevens worden verwerkt;
- de (categorieën van) bestemmingen van de persoonsgegevens, evenals de omstandigheden waarin en de redenen waarom de gegevens worden verstrekt;
- de maximale bewaartermijn van de geregistreerde persoonsgegevens;
- de eventuele beperking van de verplichtingen en/of rechten vermeld in de artikelen 5, 12 tot 22 en 34 AVG.

(2) Toepassing van deze principes

9. De verwerking van persoonsgegevens waartoe het voor advies voorliggende ontwerp aanleiding geeft, berust op artikel 6(1)(e) AVG.⁵ In overweging genomen dat de verwerking: *i) kwetsbare*

⁴ Artikel 6, lid 1, van de AVG: "De verwerking is alleen rechtmatig indien en voor zover aan ten minste een van de onderstaande voorwaarden is voldaan: (...)

c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust; (...)

e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen; (...)."

⁵ Artikel 6(1)(e) AVG: "de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen."

personen betreft, n.b. minderjarigen; ii) betrekking heeft op bijzondere categorieën van gegevens (gevoelige gegevens) in de zin van de artikelen 9 en/of 10 van de AVG en/of hoogstpersoonlijke gegevens; iii) de gegevens toegankelijk en meegedeeld worden aan derden; iv) tot negatieve gevolgen voor de betrokkenen kan leiden, is de Autoriteit van oordeel dat er sprake is van een belangrijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

10. Hierna gaat de Autoriteit na in hoeverre het ontwerp aan deze voorwaarden beantwoordt.

b. Preliminare bespreking van artikel 28/6

Uitgelichte kernpunten: door het betrekken van artikel 28/6 van het decreet van 2004 in de beoordeling van het huidig advies, rijzen er vragen m.b.t. andere doeleinden (bovenop deze die in het ontwerp vermeld worden) en het gebruik van anonimiseringstechnieken; bewaartermijnen die niet voldoen aan het beginsel van beperkte opslag; verkeerdelijk aanwijzen van de Vlaamse Regering als verwerkingsverantwoordelijke; vaststelling van bijkomende categorieën van gegevens die verwerkt kunnen worden.

11. Na analyse van de bepalingen waar naar verwezen wordt in het ontwerp, komt de Autoriteit tot de vaststelling dat er één artikel in het bijzonder, relevant is voor de beoordeling van het aan advies voorgelegd ontwerp. De bepaling in kwestie, heeft betrekking op verschillende essentiële elementen (doeleinde, bewaartermijn, verwerkingsverantwoordelijke), die – omwille van de toegekende gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het naleven van deze bepalingen in het tweede lid, van het ontworpen artikel 20/1 – betrokken moeten worden in de beoordeling.

12. Terzake verwijst het ontworpen artikel 20/1, §1, lid 1 en lid 2, naar bepalingen uit een ander decreet.

“Art. 20/1. §1. Artikel 28/1 tot en met 28/6 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en binnen het kader van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht zijn van toepassing op de GI-afdeling. Voor de toepassing van die artikelen wordt onder jeugdhulpvoorziening een GI-afdeling begrepen.

Een GI-afdeling en de gemeenschapsinstelling zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de nakoming van de bepalingen van artikel 28/1 tot en met 28/6 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en binnen het kader van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht.”⁶

13. Zodanig volgt een korte bespreking van de essentiële elementen die aan bod komen in het desbetreffende artikel 28/6 van het decreet van 7 mei 2004, ingevoegd door artikel 61 van het *decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en binnen het kader van het decreet betreffende het*

⁶ Onderstreping toegevoegd door de Autoriteit.

jeugddelinquentierecht en tot wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, m.h.o. het integreren van deze essentiële elementen binnen de substantiële analyse van het aan advies voorgelegd ontwerp.

"Art. 28/6. Recht op registratie van afzondering en fixatie in de semiresidentiële en residentiële jeugdhulpverlening en een gemeenschapsinstelling

§ 1. In het dossier van de minderjarige worden de volgende elementen opgenomen naar aanleiding van een uitgevoerde afzondering of fixatie als vermeld in artikel 28/2:

1° het type maatregel;

2° de omstandigheden, de aanleiding of reden en uitgeprobeerde alternatieven;

3° het tijdstip van begin en einde;

4° afwijkingen ten opzichte van afgesproken maatregelen in het dossier van de minderjarige;

5° de eventuele verwondingen bij de minderjarige of de jeugdhulpverleners of begeleiders;

6° de eventuele opmerkingen van de minderjarige en in voorkomend geval de vertegenwoordiger van de minderjarige over het verloop van de maatregel;

7° de tijdstippen van en observaties tijdens het toezicht en de momenten van communicatie met de minderjarige;

8° de nabespreking;

9° De naam van de verantwoordelijke die de maatregel heeft opgestart of bevestigd wordt tevens geregistreerd.⁷

§ 2. De jeugdhulpvoorzieningen verwerken de gegevens, vermeld in paragraaf 1 en artikel 28/4, met het oog op het beleid, vermeld in artikel 28/1, § 2, en om de kwaliteit van zorg voor de minderjarige te verhogen.

De jeugdhulpvoorzieningen kunnen de gegevens, vermeld in paragraaf 1 en in artikel 28/4, onderling uitwisselen in het kader van intervisie met als doelstelling het verminderen van het gebruik van afzondering of fixatie. Bij elke uitwisseling wordt bekeken welke gegevens nodig zijn voor de voormelde doelstelling conform artikel 5, lid 1, c), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De Vlaamse Regering kan de gegevens, vermeld in paragraaf 1 en in artikel 28/4, verwerken om het beleid over de preventie van vrijheidsbeperkende maatregelen en voor de afbouw ervan, en in voorkomend geval, over het gebruik van afzondering en fixatie in het bijzonder,

⁷ Onderstreping werd door de Autoriteit aangepast.

te evalueren. De Vlaamse Regering kan bepalen op welke wijze en wanneer de voormelde gegevens worden bezorgd.

§ 3. De gegevens, vermeld in het eerste lid, worden bewaard tot zolang het dossier wordt bewaard."

14. Tegen deze achtergrond acht de autoriteit het opportuun om de aandacht te vestigen op volgende punten. Vooreerst stelt de Autoriteit vast dat er in de weergegeven bepaling een aantal categorieën van gegevens opgelijst worden, die naast de categorieën van gegevens die in het ontworpen artikel 29/1, lid 1 – zie punt 47 voor de bespreking – ook verwerkt zullen worden. Het lijkt geen twijfel dat het, *in casu*, om gevoelige gegevens gaat die een bijzondere bescherming vergen. De aanbevelingen uit punten 80 t.e.m. 82 gelden hier bijgevolg ook naar analogie.
15. Vervolgens wat de tweede paragraaf betreft, van de hierboven weergegeven bepaling, die uit drie leden bestaat.
16. **Het eerste lid**, specificeert het doeleinde van de verwerking van de persoonsgegevens, namelijk omwille van *i) interne beleidsdoeleinden* ; en *ii) om de kwaliteit van zorg voor de minderjarige te verhogen* door de jeugdhulpvoorzieningen. De **jeugdhulpvoorziening** wordt door artikel 3 van het *decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en binnen het kader van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht en tot wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp gedefinieerd als "*een voorziening die jeugdhulpverlening aanbiedt als vermeld in artikel 3 van het decreet Integrale Jeugdhulp en een voorziening als vermeld in artikel 2, 6°, a) en d), van het decreet van 15 juli 1997 houdende oprichting van een Kinderrechtencommissariaat en instelling van het ambt van Kinderrechtencommissaris en houdende oprichting van een Commissie van toezicht met betrekking tot voorzieningen voor vrijheidsbenemende opvang van kinderen en jongeren.*"⁸*
17. Niettegenstaande deze definiëring specificeert de weergegeven bepaling onder punt 13 dat voor de toepassing van de bepalingen van artikel 28/1 tot en met 28/6 "*onder jeugdhulpvoorziening een GI-afdeling begrepen*" wordt.⁹ Op grond van deze uitleg en de Toelichting vermoedt de Autoriteit dat onder **jeugdhulpvoorziening**, de GI-afdeling begrepen moet worden, samen met andere entiteiten zoals de gemeenschapsinstelling.¹⁰

⁸ Artikel 2, 17° nieuw artikel decreet integrale Jeugdhulp.

⁹ Ontworpen artikel 20/1, §1, lid 1.

¹⁰ Artikel 5, alinea 1 Toelichting, 3.

18. Vervolgens wordt in **het tweede lid** aangegeven dat de jeugdhulpvoorzieningen – o.m. de GI-afdeling – de gegevens onderling kunnen uitwisselen in het kader van intervisie met als doelstelling *het verminderen van het gebruik van afzondering of fixatie*. Dit in samenhang met de Toelichting van het ontworpen artikel 20/1, kan verklaard worden doordat “*zowel personeelsleden van de GI-afdeling als van de gemeenschapsinstelling [vaak] betrokken [zullen] zijn als een maatregel met betrekking tot afzondering of fixatie wordt genomen.*”¹¹ Tevens kan vastgesteld worden dat de uitwisseling van gegevens a.d.h.v. een gemeenschappelijke dossieromgeving zou gebeuren.¹²
19. Tenslotte voorziet **het derde lid** dat de Vlaamse Regering de gegevens kan verwerken met het oog op “*het beleid over de preventie van vrijheidsbeperkende maatregelen en voor de afbouw ervan, en in voorkomend geval, over het gebruik van afzondering en fixatie in het bijzonder, te evalueren.*” In dit verband kunnen er twee bemerkingen geformuleerd worden.
20. Ten eerste, wat de aanduiding van de Vlaamse Regering betreft, is de Autoriteit van mening dat deze aanwijzing niet specifiek genoeg is. Door te verwijzen naar de Vlaamse Regering als geheel, wordt een opening gecreëerd voor om het even wie binnen de Vlaamse Regering om gegevens te verwerken. Deze vage formulering zorgt voor onzekerheid en opent de mogelijkheid tot verwerking voor te veel partijen. De Autoriteit is daarom van mening dat een aanpassing noodzakelijk is, zodat wordt aangegeven dat een specifieke bevoegde dienst, agentschap, minister of organisatie hiervoor verantwoordelijk is in plaats van de Vlaamse Regering.
21. Ten tweede, gaat het – zoals aangegeven in punt 14 – om zeer gevoelige gegevens die een bijzondere bescherming vereisen. Eerder geleverde adviezen¹³ in acht genomen, volgt dat het gebruikelijk is om voor het bereiken van beleidsdoeleinden gebruik te maken van *geanonimiseerde gegevens*¹⁴. Indien het niet mogelijk is om met geanonimiseerde gegevens het beoogde verwerkingsdoeleinde te bereiken, kunnen *gepseudonimiseerde persoonsgegevens*¹⁵ worden gebruikt.
- Hoewel geanonimiseerde gegevens niet langer als persoonsgegevens beschouwd worden, en niet langer onderworpen zijn aan de AVG, wijst de Autoriteit erop dat **zolang deze gegevens nog niet geanonimiseerd zijn, de AVG van toepassing is**. In dit verband herhaalt de Autoriteit dat de identificatie van een persoon niet enkel slaat op de mogelijkheid om zijn naam en/of adres te achterhalen maar eveneens op de mogelijkheid om hem te identificeren via een proces van

¹¹ Artikel 5, alinea 3 Toelichting, 3.

¹² Artikel 5, alinea 2 en 3 Toelichting 3.

¹³ Zie in dat verband advies 52/2019, randnr. 39; advies 116/2023, randnr. 22; advies 47/2024, randnr. 21-22.

¹⁴ Anonieme gegevens: informatie die niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon kan worden gekoppeld (art. 4.1) AVG, a contrario).

¹⁵ “Pseudonimisering: het verwerken van persoonsgegevens op zodanige wijze dat de persoonsgegevens niet meer aan een specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld zonder dat er aanvullende gegevens worden gebruikt, mits deze aanvullende gegevens apart worden bewaard en technische en organisatorische maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de persoonsgegevens niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon worden gekoppeld.” (zie artikel 4.5) AVG).

individualisering, correlatie of gevolgtrekking. De Autoriteit wijst erop dat transparantie m.b.t. de gebruikte anonimiseringsmethode en een analyse van de risico's verbonden aan heridentificatie elementen zijn die bijdragen tot een weloverwogen aanpak van het anonimisatieproces. Tevens wordt benadrukt dat het anonimiseren van gegevens op zich (m.a.w. het toepassen van deze methodes) ook een verwerking van persoonsgegevens is. Voor het overige verwijst de Autoriteit naar advies 05/2014 van de Werkgroep « Artikel 29 » over gegevensbescherming, voorganger van het Europees Comité voor gegevensbescherming, over de anonimiseringstechnieken.¹⁶

22. Met betrekking tot de zinsnede die aangeeft dat "[d]e Vlaamse Regering kan bepalen op welke wijze en wanneer de voormelde gegevens worden bezorgd" onderstreept de Autoriteit dat dit uitsluitend betrekking kan hebben op procedurele aspecten, zoals het medium en de periodiciteit waarop de gegevens worden verstrekt.
23. Wat de bewaringstermijn betreft stelt de Autoriteit vast dat het dossier bewaard zal worden tot de betrokkene de leeftijd van 35 jaar bereikt heeft.¹⁷ De aanvrager wordt verwezen naar punten 91 t.e.m. 93 waar verdere toelichting gegeven wordt m.b.t. het beginsel van opslagbeperking. Terzake wordt aanbevolen om het ontwerp derwijze aan te passen dat de maximale bewaartermijn voldoet aan de vereiste van **noodzakelijkheid en proportionaliteit**.

c. Doeleinden

Uitgelichte kernpunten: betrekken van artikel 28/6 van het decreet van 2004 leidt tot 3 bijkomende doeleinden die bijzondere aandacht vereisen m.b.t. verenigbaarheid van toegekende opdrachten en doeleinden tussen de verschillende entiteiten; en het gebruik van anonieme gegevens.

24. Volgens artikel 5.1.b) AVG kan de verwerking van persoonsgegevens enkel uitgevoerd worden voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
25. In dit verband voorziet het ontworpen artikel 29/1, tweede lid het volgende: "*Een GI-afdeling verwerkt gegevens met als doel kwaliteitsvolle onderwijstrajecten en leerlingenbegeleiding aan de leerling aan te bieden.*"
26. Vervolgens stelt het ontworpen artikel 29/4, eerste lid dat "*Een GI-afdeling en een gemeenschapsinstelling en hun personeelsleden [...] onder elkaar persoonsgegevens uit[wisselen] met het oog op de uitvoering van de hun toegewezen opdrachten, die worden geregeld bij dit decreet of bij het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht.*"

¹⁶ Dit advies is beschikbaar op volgend adres: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp216_nl.pdf.

¹⁷ Ontworpen artikel 20/1, §3, lid 3.

27. Dit stemt overeen met artikel 4 van *het decreet over het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen die ter uitvoering van het jeugddelinquentierecht zijn opgericht*, die stelt dat: "Een GI-afdeling [...] als opdracht [heeft] om een onderwijstraject aan te bieden aan de jongeren die in een gemeenschapsinstelling verblijven. [...]."
28. Bijgevolg geldt dat de GI-afdeling binnen haar opdracht van het aanbieden van een onderwijstraject aan jongeren die in een gemeenschapsinstelling verblijven, gegevens verwerkt m.h.o. *kwalitysvolle onderwijstrajecten en leerlingenbegeleiding aan de leerling aan te bieden*. De Autoriteit is van oordeel dat de persoonsgegevens verwerkt worden voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
29. Tevens blijkt – zoals verder toegelicht in punten 16 t.e.m. 21, waar uitleg wordt gegeven over artikel 60 van het *decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en binnen het kader van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht en tot wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp*, dat een nieuw artikel 28/6 invoert in *het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en binnen het kader van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht* (hierna decreet van 7 mei 2004) – dat er voor de beoordeling van het huidige advies drie bijkomende doeleinden in aanmerking moeten worden genomen: *i) het verhogen van de kwaliteit van zorg voor de minderjarige, ii) binnen het kader van intervisie het doeleinde van het verminderen van het gebruik van afzondering of fixatie, en iii) beleidsdoeleinden*. Ter zake werpt de Autoriteit hier reeds op dat voor het bereiken van beleidsdoeleinden, het niet ongebruikelijk is om gebruik te maken van geanonimiseerde gegevens. Het verdient de aanbeveling om, zoals toegelicht in punt 21 deze aanpak te handhaven.

d. Verwerkingsverantwoordelijke(n)

Uitgelichte kernpunten: verschillende verwerkingsverantwoordelijken; vereiste van bijzondere toegangsmaatregelen, register, aanduiding van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid.

30. De aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke moet overeenstemmen met de rol die deze actor in de praktijk zal opnemen en met de zeggenschap die hij heeft over de doeleinden en de middelen die voor de verwerking zullen worden ingezet.¹⁸ Dit moet in de praktijk voor elke verwerking van persoonsgegevens worden nagegaan.

¹⁸ Zowel de Werkgroep 29 – voorganger van de EDPB – als de Autoriteit hebben benadrukt dat het concept verwerkingsverantwoordelijke vanuit een feitelijk perspectief moet worden benaderd. Zie: Werkgroep 29, Advies 1/2010 over de begrippen "verantwoordelijke voor de verwerking" en "verwerker", 16 februari 2010, blz. 9 (https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_en.pdf) en Gegevensbeschermingsautoriteit, *Overzicht van de begrippen verwerkingsverantwoordelijke/verwerker in het licht van de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens (AVG) en enkele specifieke toepassingen voor vrije beroepen* zoals advocaten, blz.1 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/Begrippen_VW_OA.pdf).

31. Op grond van de enkele beoordeling van bepaling 28/6 van het decreet van 2004¹⁹ in het licht van artikel 4(7) AVG, dat stelt dat een verwerkingsverantwoordelijke degene is die *“alleen of samen alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt; wanneer de doelstellingen van en de middelen voor deze verwerking in het Unierecht of het lidstatelijke recht worden vastgesteld, kan daarin worden bepaald wie de verwerkingsverantwoordelijke is of volgens welke criteria deze wordt aangewezen”*, rijst de indruk dat de jeugdhulpvoorziening en de Vlaamse Regering de rol dragen van verwerkingsverantwoordelijken.
32. Echter moet voorgaande bepaling, geïnterpreteerd worden in het licht van het aan advies onderworpen ontwerp waar verder verduidelijkt wordt dat *“het agentschap Opgroeien Regie en het schoolbestuur elk individueel [optreden] als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot de verwerking van de persoonsgegevens in het dossier.”* Daarnaast wordt ook aangegeven dat het *agentschap Opgroeien Regie*²⁰ de verwerkingsverantwoordelijke is voor de gezamenlijke dossieromgeving.²¹
33. Het geheel in acht genomen, namelijk de aanwijzingen die voortvloeien uit punt 31 en de samenhangende specificering in punt 32, volgt dat:

❖ **Verwerkingsverantwoordelijke van gemeenschapsinstelling**

34. Voor de verwerking van gegevens met het oog op de uitvoering van de opdrachten van de gemeenschapsinstelling, het **agentschap Opgroeien en Regie**²² verwerkingsverantwoordelijke is, krachtens het ontworpen artikel 20/1, §3, lid 1 en artikel 42, §3, lid 1 van het decreet jeugddelinquentierecht. Met betrekking tot deze laatste bepaling en de daarin vermelde bewaartermijn, verwijst de Autoriteit, in kanttekening, naar de bemerkingen uit punten 90 t.e.m. 94.

❖ **Verwerkingsverantwoordelijke van GI-afdeling**

¹⁹ Die betrokken wordt in de beoordeling van het aan advies onderworpen ontwerp en uiteengezet wordt in punten 11 t.e.m. 23.

²⁰ Wat betreft de terminologie 'agentschap Opgroeien Regie' wordt de aanvrager erop gewezen dat op de huidige website van de Vlaamse overheid wordt aangegeven dat *“het agentschap Opgroeien bestaat uit twee juridische entiteiten: Opgroeien en Opgroeien Regie. In de praktijk treden deze twee entiteiten op als één agentschap: Opgroeien.”* De aanvrager dient na te gaan of de gehandhaafde terminologie in overeenstemming is met het geldend juridisch kader. Vlaanderen, geraadpleegd op 23 augustus 2024, <<https://www.vlaanderen.be/organisaties/administratieve-diensten-van-de-vlaamse-overheid/beleidsdomein-welzijn-volksgezondheid-en-gezin/opgroeien-regie>>.

²¹ Ontworpen artikel 20/1, §3, lid 1 en lid 2.

²² Zie bemerking in vn. 20 m.b.t. het gebruik van de terminologie die overeenstemt met het geldend juridisch kader.

35. Uit het ontwerp stelt de Autoriteit vast dat de rol van verwerkingsverantwoordelijke aan het *schoolbestuur*²³ is toegewezen voor de verwerkingen van de persoonsgegevens die door de GI-afdeling worden uitgevoerd in het dossier, net zoals voor de verwerking van de categorieën van gegevens die vanaf punt 49 worden opgesomd en besproken.
36. In die mate dat de entiteit die in het ontwerp aangewezen wordt als verwerkingsverantwoordelijke degene is die *„de verantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens is[, m.n.] de persoon die beslist waarom en hoe deze gegevens worden verwerkt[, waarvan] de vaststelling van de verantwoordelijkheden van de verwerkingsverantwoordelijke „eerder op een feitelijke dan op een formele analyse [berust,]”*²⁴ acht de Autoriteit de aanwijzing aanvaardbaar.
37. Hoewel de Autoriteit de verwerking van de opgesomde gegevens in artikel 28/6, §1 van decreet van 7 mei 2004, door de GI-afdeling gegevens om de aan haar toegekende doeleinden en opdrachten te bereiken, aanvaardbaar acht, mits het gebruik van bijzondere technische maatregelen zoals besproken in punten 42 t.e.m. 44 en punten 80 t.e.m. 82, benadrukt de Autoriteit dat er verschillende toegangsniveaus moeten worden ingevoerd om te voorkomen dat alle gegevens voor iedereen zichtbaar zijn. In ieder geval kan het niet zo zijn dat het schoolbestuur steeds toegang heeft tot alle gegevens uit het bovengenoemde artikel.
38. De Autoriteit wijst er in kanttekening op dat het aanbevolen is om de GI-afdeling zo te structureren dat er een coherentie is tussen de verschillende GI-afdelingen in gemeenschapsinstellingen.

❖ **Verwerkingsverantwoordelijke gezamenlijke dossieromgeving**

39. Aangezien er gesteld wordt dat het agentschap Opgroeien en Regie²⁵ en het schoolbestuur elk individueel verwerkingsverantwoordelijke zijn, met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens in het dossier, is het aannemelijk is dat ze elk instaan voor de inhoud die ze ter beschikking stellen via de gezamenlijke dossieromgeving. In die mate dat ze deze gegevens plaatsen, verwijderen of bewaren oefenen ze controle uit op de middelen.²⁶ Dit feit, nl. dat ze beslissingsbevoegdheid hebben over de middelen, samen met de welbepaalde doeleinden in het ontwerp (*de kwaliteit van zorg voor de minderjarige te verhogen en het verminderen van het gebruik van afzondering of fixatie*) leidt overeenkomstig het recent arrest van het Hof van Justitie van 11 november 2024 in de zaak *Belgische Staat / Gegevensbeschermingsautoriteit*, tot een mogelijke kwalificatie van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid voor **de gezamenlijke**

²³ Artikel 2, 18° van het decreet over het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen die ter uitvoering van het jeugddelinquentierecht zijn opgericht **definieert** het schoolbestuur als *„de rechtspersoon die verantwoordelijk is voor een GI-afdeling.”*

²⁴ AG L. Medina 08 juni 2023, nr. C-231/22, ECLI:EU:C:2023:468, 46.

²⁵ Zie bemerking in vn. 20 m.b.t. het gebruik van de terminologie die overeenstemt met het geldend juridisch kader.

²⁶ Op vraag van de Autoriteit heeft de aanvrager bevestigd dat, *„[d]e deelnemers aan het casusoverleg, vermeld in artikel 77/3, de door hen aangeleverde inhoud [zullen kunnen aanvullen, aanpassen en verwijderen*. De aanvrager wordt erop gewezen dat het relevante artikel in dit geval het ontworpen artikel 77/7 is.

dossieromgeving. De Autoriteit verzoekt de aanvrager hiermee rekening te houden bij het aanpassen van het ontwerp en verwijst in dit verband naar hiernavolgende punten 42 t.e.m. 45.

❖ **Verwerkingsverantwoordelijke Vlaamse Regering**

40. Wat de rol van de Vlaamse Regering als verwerkingsverantwoordelijke betreft, verwijst de Autoriteit naar punt 20 waarin uiteengezet wordt dat dergelijke aanduiding niet voldoet.

❖ **Verwerkingsverantwoordelijke registratie in administratieve toepassing**

41. Het aan advies onderworpen ontwerp wijst naast de vermelde verwerkingsverantwoordelijken in punten 31 en 32 ook 'de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap' aan voor de verwerking van gegevens in het ontworpen artikel 29/2. De Toelichting specificeert dat de bevoegde dienst in kwestie het agentschap voor Onderwijsdiensten is. In dat verband merkt de Autoriteit eveneens op dat het ontwerp zelf, aangeeft dat de GI-afdeling de gegevens moet registreren. In het licht hiervan verzoekt de Autoriteit om de mogelijke situaties van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid, ten minste in de Toelichting, duidelijk in kaart te brengen.

❖ **Verantwoordelijkheid van elke verwerkingsverantwoordelijke**

42. Tenslotte wordt aan herinnerd dat elke verwerkingsverantwoordelijk, verantwoordelijk blijft voor de gegevens die onder hun bevoegdheid, taken en verwerkingsdoeleinden vallen.

❖ **Verplichtingen (gezamenlijke) verwerkingsverantwoordelijke(n)**

43. De gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid heeft gevolgen voor de verplichtingen en de verantwoordelijkheid voor de naleving van deze verplichtingen, overeenkomstig de AVG.²⁷ De Autoriteit wijst erop dat *het bestaan van een gezamenlijke verantwoordelijkheid zich niet noodzakelijkerwijs uit in een gelijkwaardige verantwoordelijkheid van de verschillende [actoren] die betrokken zijn bij de verwerking van persoonsgegevens. Deze [actoren] kunnen juist in verschillende stadia en in verschillende maten bij deze verwerking betrokken zijn, zodat het niveau van verantwoordelijkheid van elk van hen moet worden beoordeeld in het licht van alle relevante omstandigheden van het geval.*²⁸ Dit heeft in het bijzonder een impact op de verplichting van de verwerkingsverantwoordelijke aangaande de juistheid en de actualisering van de verzamelde en de verwerkte gegevens.²⁹

44. De Autoriteit is voorts van mening dat het ontwerp derwijze moet worden aangevuld dat er een transparantieverplichting wordt ingevoerd voor de verwerkingsverantwoordelijken die toegang tot

²⁷ Artikel 24 AVG.

²⁸ HvJ (Gr. Kam.) 5 juni 2018, nr. C-210/16, *Unabhängiges Landeszentrum Für Datenschutz Schleswig-Holstein V/ Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein GMBH*, para. 43; Advies 112/2022, randnr. 38.

²⁹ Artikel 5(1)(d) AVG.

de gezamenlijke dossieromgeving hebben. Elke verwerkingsverantwoordelijke moet in staat zijn om zijn eigen raadplegingen/ aanpassingen/ verwijderingen/ toegang tot de gezamenlijke dossieromgeving te rechtvaardigen. Daarbovenop moet ook elke andere raadpleging kunnen worden getraceerd, zodat elk een register van raadplegingen moet bijhouden. Dit register vermeldt de identificatie van de persoon die de gegevens heeft geraadpleegd, welke gegevens geraadpleegd zijn, de datum en tijdstip van de raadpleging en de redenen voor de raadpleging - met uitzondering van de toegang tot eigen gegevens. Deze gegevens mogen maximaal even lang bewaard als de gegevens per dossier zelf.³⁰

❖ Besluit

45. Het geheel in acht genomen meent de Autoriteit dat het aan de regelgever toekomt om minstens in de Toelichting verdere duiding te voorzien over *i) gevallen van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid – terzake wordt verwezen naar advies 21/2024 en randnummers 104-113 die ingaan op de vereiste van een samenwerkingsprotocol en de verenigbaarheid met de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid; ii) na te gaan of het ontwerp de verwerkingsverantwoordelijken aanwijst die overeenkomen met de feitelijke situatie in de praktijk; iii) invoeren van bijkomende beschermingsmaatregelen in het ontwerp, nl. de transparantieverplichting, het register en een graduele toegang tot de persoonsgegevens; iv) de verwijzing naar de Vlaamse Regering als verwerkingsverantwoordelijke aanpassen.*

e. Minimale gegevensverwerking/ Proportionaliteit

Uitgelichte kernpunten: de verscheidene opgesomde categorieën van persoonsgegevens vereisen bijkomende toelichting of aanvulling in het ontwerp. Bijzondere aandacht vereist voor gegevens over politieke of religieuze overtuigingen, net zoals de politieke gegevens.

46. Artikel 5.1.c), AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden (principe van 'minimale gegevensverwerking').

➤ Categorieën van persoonsgegevens

47. Het is vanzelfsprekend dat een opsomming van de categorieën van persoonsgegevens die verwerkt kunnen worden, niet automatisch betekent dat al deze gegevens ook daadwerkelijk verwerkt moeten worden. Gelet op de diverse gevallen en uitwijkende situaties, zal **steeds een geval-per-geval beoordeling moeten plaatsvinden** over de noodzakelijkheid van de gegevensverwerking t.a.v. de doeleinden – uiteengezet in punten 28 en 29 – namelijk *het i) aanbieden van kwaliteitsvolle onderwijstrajecten en leerlingenbegeleiding; ii) het verhogen van de*

³⁰ Advies 112/2022, randnr. 33.

kwaliteit van zorg voor de minderjarige; iii) binnen het kader van intervisie het doeleinde van het verminderen van het gebruik van afzondering of fixatie; en iv) beleidsdoeleinden. Zo zal het niet voor elk dossier noodzakelijk zijn om gezondheidsgegevens te verzamelen van betrokken personen, zoals familielieden.

48. Daarnaast wordt benadrukt dat voor elke categorie van gegevens die in punten 49 t.e.m. 66 wordt opgesomd, niet alleen het "need-to-know"-principe geldt voor de verwerking, maar dat er ook nadruk moet worden gelegd op de vereiste van het actualiseren van de gegevens om te voorkomen dat leerlingen gestigmatiseerd worden door feiten of omstandigheden die niet langer relevant zijn.
49. Het ontworpen artikel 29/1, lid 1 stelt dat volgende gegevens van de leerling en van de betrokken personen worden verwerkt:
- 1°. de identificatiegegevens, het rijksregisternummer en de contactgegevens;
 - 2°. de gegevens over het beroep, de beroepsbekwaamheid, de onderwijsloopbaan, en de opleidingen en vorming;
 - 3°. de leeftijd, het geslacht, de nationaliteit, de burgerlijke staat en het verblijfs-statuum;
 - 4°. de gegevens over de levensstijl, de vrijetijdsbesteding en de sociale context;
 - 5°. de gegevens over de gezinssamenstelling;
 - 6°. de gegevens over de woonomstandigheden;
 - 7°. de gegevens over de gezondheid;
 - 8°. de gegevens over risicosituaties en -gedragingen;
 - 9°. de gegevens waaruit politieke, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken.
50. Wat het eerste punt betreft, namelijk ***de identificatiegegevens, het rijksregisternummer en de contactgegevens*** stelt de Autoriteit vast dat dezelfde termen ook worden gebruikt in artikel 8 van het ontwerp, dat een nieuw artikel 29/2 invoegt en een aantal verwerkingen introduceert. Daarin wordt voorzien dat elke leerling in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming geregistreerd wordt door een GI-afdeling met de vermelding van:
- 1°. de datum en het tijdstip van de start van het onderwijstraject;
 - 2°. de administratieve groep, vermeld in artikel 3, 1°, van de Codex Secundair Onderwijs, waarin de leerling zijn onderwijstraject volgt
- Vervolgens stelt artikel 29/2, lid 2 dat de gegevens die vereist zijn om een leerling uniek te kunnen identificeren bij deze desbetreffende registratie de volgende gegevens verwerkt worden als die beschikbaar zijn:
- 1°. de identificatiegegevens;
 - 2°. de nationaliteit;

3°. het identificatienummer of rijksregisternummer

51. Omwille van de overeenkomst tussen de begrippen wordt de bespreking van deze termen samengevoegd in punten 52 t.e.m. 56, aangezien deze op beide bepalingen van toepassing zijn.
52. Wat het begrip '**identificatiegegevens**' betreft, gaf de aanvrager op vraag van de Autoriteit aan dat dit begrepen moest worden als zijnde "*voor- en achternaam, rijksregisternummer, geboortedatum, geboorteplaats, identificatienummer.*" In lijn met eerdere adviezen, vraagt de Autoriteit om te ontzien van de verwerking van de geboorteplaats. Tevens meent de Autoriteit dat het gebruik van één begrip – *identificatiegegevens* – minstens in de Toelichting precisering vereist, of dat er expliciet moet worden verwezen naar de diverse elementen die als *identificatiegegevens* gelden.
53. Wat het '**identificatienummer**' betreft, is het onduidelijk of hiermee verwezen wordt naar **identificatienummer bis zoals bedoeld in artikel 8, § 1, 2° van de KSZ-wet** of dat dit overeenkomt met het identificatienummer van het Rijksregister. In ieder geval, wordt onderstreept dat zowel de huidige verwijzing, als het refereren naar 'INSZ' ('identificatienummer van de sociale zekerheid') vermeden moet worden, aangezien het *a priori* geen wettelijk bestaan heeft. Volgens artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid* worden het Rijksregisternummer en het bisnummer (zijnde het uniek persoonlijk identificatienummer, bedoeld in artikel 8, § 1, 2° van de KSZ-wet, dat door de KSZ wordt toegekend aan elke persoon die niet in het Rijksregister is opgenomen, maar die in België socialezekerheidsrechten geniet) binnen het netwerk van de sociale zekerheid als identificatiemiddelen gebruikt. **In plaats van te verwijzen naar het 'identificatienummer' of het 'INSZ' moet bijgevolg worden verwezen naar het identificatienummer van het Rijksregister en het identificatienummer bis zoals bedoeld in artikel 8, § 1, 2° van de KSZ-wet.**³¹
54. Met betrekking tot het Rijksregisternummer, vestigt, de Autoriteit de aandacht van de aanvrager op het feit dat het Rijksregisternummer alleen mag worden gebruikt/verwerkt onder de voorwaarden als bepaald in artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.³² **Het verdient de aanbeveling om de rechtsgrond,**

³¹ De Autoriteit wijst erop dat dit diverse malen is aangekaart in verscheidene adviezen, zoals advies 21/2024 of advies 20/2024 en anderen.

³² "*De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken, wordt door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken toegekend aan de overheden, instellingen en personen, bedoeld in artikel 5, § 1, wanneer dit gebruik noodzakelijk is voor de uitvoering van taken van algemeen belang.*

De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken houdt de verplichting in dit Rijksregisternummer eveneens te gebruiken in de contacten met het Rijksregister van de natuurlijke personen.

Er is geen machtiging vereist om het Rijksregisternummer te gebruiken wanneer dit gebruik uitdrukkelijk voorzien is door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie.

nl. artikel 8 van voormelde wet, expliciet te vermelden in het ontwerp. De Autoriteit herinnert er ook in het algemeen aan dat unieke identificatienummers een bijzondere bescherming genieten. Artikel 87 AVG voorziet dat de lidstaten die een nationaal identificatienummer vaststellen, er moeten over waken dat dit alleen wordt gebruikt met passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkene. Zo vestigde de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de rechtsvoorganger van de Autoriteit, reeds eerder de aandacht op in acht name van volgende waarborgen terzake:

- het gebruik van een algemeen identificatienummer moet worden beperkt tot de gevallen waarin dit strikt noodzakelijk is aangezien dit gebruik risico's impliceert inzake koppeling van bestanden;
- de doeleinden moeten duidelijk en expliciet worden gepreciseerd zodat men de beoogde soorten verwerkingen kan vermoeden/voorzien;
- de bewaartermijn en de eventuele mededelingen aan derden moeten eveneens worden omkaderd;
- technische en organisatorische maatregelen moeten het beveiligd gebruik passend omkaderen; en
- de niet-naleving van de bepalingen die het gebruik omkaderen moeten worden gesanctioneerd aan de hand van effectieve, proportionele en ontradende sancties.

55. Terzake verdient het de aanbeveling om minstens in de Toelichting te specificeren waarvoor het Rijksregisternummer of het identificatienummer bis zoals bedoeld in de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, zullen worden gebruikt.

56. Tevens meent de Autoriteit dat de term '**contactgegevens**' minstens in de Toelichting en bij voorkeur in het ontwerp moet worden verduidelijkt zodat het aangeeft dat het om "*contactgegevens van leerling ouders of andere betrokken personen: Adres, telefoonnummer, e-mailadres, etc.*" gaat.³³ Dit omdat het doel van de verwerking een identificatie vereist en, in voorkomend geval, contactgegevens om met de betrokkene(n) in contact te komen, en het bijgevolg niet steeds noodzakelijk en evenredig is om al deze gegevens te verwerken.

57. Verdergaand op de categorieën van gegevens van het ontworpen artikel ontworpen artikel 29/1, zoals weergegeven in punt 49, wat het tweede punt betreft, namelijk "**de gegevens over het beroep, de beroepsbekwaamheid, de onderwijsloopbaan, en de opleidingen en vorming**" geeft de aanvrager aan dat de verwerking van deze categorieën van gegevens van leerlingen noodzakelijk is omdat deze gegevens van belang zijn voor de studiekeuze van de leerling. De aanvrager illustreert dat "*een leerling die bijv. niet beroepsbekwaam is voor bepaalde beroepen, die opleiding voor dat beroep niet [kan] volgen. Zo moet er in sommige gevallen een*

³³ Antwoord van de aanvrager op de vraag hoe 'contactgegevens', begrepen moest worden.

bewijs van goed gedrag en zeden kunnen worden voorgelegd. Ook kan het zijn dat een leerling bijvoorbeeld duaal leren (waar een leerling werkt in een bedrijf) volgde of een andere job uitoefende waar hij of zij bepaalde competenties verwierf. Deze elementen kunnen ook van belang zijn.” In het licht van de finaliteit van de verwerking, acht de Autoriteit het verstaanbaar dat deze gegevens van leerlingen kunnen worden verwerkt. Doch verdient het de aanbeveling om de noodzakelijkheid van de verwerking van deze gegevens toe te lichten voor de betrokken personen en deze motivering minstens in de Toelichting te weergeven. Zo lijkt het aanneembaar dat er gegevens van werkgevers verwerkt zullen worden, hetgeen ook uit het ontwerp of de toelichting afgeleid moet kunnen worden. Gelet op de parallel die er bestaat tussen de begrippen opleiding en vorming – zoals bevestigd door de aanvrager die aangaf dat : *“het begrip vorming in grote mate [overlapt] met het begrip opleiding maar [het ook] bepaalde vaardigheden en kennis [bevat] die niet via officiële opleidingen verworven zijn”* – meent de Autoriteit dat het bedachtzaam is om minstens in de Toelichting het verschil toe te lichten en verder duiding te geven over wat precies bedoeld wordt met “bepaalde vaardigheden en kennis die niet via officiële opleidingen verworven zijn.”

58. Met betrekking tot de **“de leeftijd, het geslacht, de nationaliteit, de burgerlijke staat”** kan de Autoriteit er in het licht van het beoogd doel inkomen dat de verwerking noodzakelijk is. Wat de **“verblijfsstatus”** betreft, gaf de aanvrager aan dat *“deze gegevens van belang [kunnen] zijn om de studieloopbaan vorm te geven. [Er moet] bijvoorbeeld gekeken worden naar een traject voor anderstalige nieuwkomers in een school met OKAN-aanbod, etc”*. De Autoriteit benadrukt niettemin dat er aangemoedigd moet worden om deze categorie gegevens strikt te verwerken in overeenstemming met de ‘need to know’ van de betrokken organisaties en een beschrijving moet bevatten van de technische en organisatorische maatregelen die moeten worden genomen (indien nodig via een machtiging aan de overheid) om ervoor te zorgen dat deze gegevens die door de bevoegde dienst worden meegedeeld voor een doel dat verband houdt met *i) aanbieden van kwaliteitsvolle onderwijstrajecten en leerlingenbegeleiding; ii) het verhogen van de kwaliteit van zorg voor de minderjarige, iii) binnen het kader van intervisie het doeleinde van het verminderen van het gebruik van afzondering of fixatie, en iv) beleidsdoeleinden*, bijvoorbeeld niet kunnen worden verwerkt voor het toezicht op het verblijf.
59. De begrippen **“levensstijl, vrijetijdsbesteding en sociale context”** moeten worden verduidelijkt op een manier die het mogelijk maakt te begrijpen welke gegevens verwerkt mogen worden en hoe de verwerking van deze gegevens relevant zijn voor het doel. Zo gaf de aanvrager aan dat dit overeenkomt met *“gegevens over hoe de jongere leeft, wat zijn interesses/hobby’s zijn, of hij zich in een risicovol milieu bevindt, etc. (wat van belang kan zijn voor de studiekeuze of voor het aanbod op maat, leerlingenbegeleiding en in het kader van de samenwerking met de Gemeenschapsinstelling).”* Het verdient de aanbeveling om minstens in de Toelichting verdere

duiding te voorzien zodat er geen ambiguïteit rijst over de invulling van de begrippen en in het bijzonder voor het begrip levensstijl en sociale context.

60. Wat de "**gegevens betreffende de gezinssamenstelling**" betreft moet in de Toelichting worden gespecificeerd in welke omstandigheden dergelijke gegevens mogen worden verwerkt.
61. Het begrip '**woonomstandigheden**' werd door de aanvrager gespecificeerd als zijnde: "*gegevens over omstandigheden waarin de leerling woonde en zal wonen voor en na de plaatsing in de gemeenschapsinstelling. Dit betreft niet alleen het domicilieadres, maar ook of de leerling daar effectief zal verblijven.*" Gezien deze uitleg, is de Autoriteit niet overtuigd dat '**woonomstandigheden**' de meest geschikte term is voor wat ermee bedoeld wordt. Als de aanvrager enkel het domicilieadres of de feitelijke verblijfplaats wil verwerken, wordt aanbevolen om zich te beperken tot deze termen en geen bredere term te gebruiken die mogelijk meer informatie impliceert. Indien de aanvrager echter ook andere elementen wil vastleggen, zoals bijvoorbeeld de vraag of de betrokkenen huurder of eigenaar zijn, of de sanitaire omstandigheden van de woning, dan dient dit duidelijk in de Toelichting te worden vermeld. De Autoriteit vestigt de aandacht van de aanvrager ook op het feit dat de verwerking van deze categorie gegevens waarschijnlijk de verwerking inhoudt van persoonsgegevens van derden (bv. een verhuurder). Zo nodig moet in de Toelichting worden gespecificeerd dat de betrokken personen ook contactpersonen zoals de huisbaas of huisgenoten van de betrokkene(n) omvatten.
62. De Autoriteit wijst er tevens op dat het noodzakelijk is om de term '**gegevens over de gezondheid**' uiteen te zetten in de Toelichting, zodat de betrokkenen kunnen afleiden welke soort gegevens noodzakelijk zouden zijn om de verschillende doeleinden, namelijk *i) aanbieden van kwaliteitsvolle onderwijstrajecten en leerlingenbegeleiding; ii) het verhogen van de kwaliteit van zorg voor de minderjarige, iii) binnen het kader van intervisie het doeleinde van het verminderen van het gebruik van afzondering of fixatie, en iv) beleidsdoeleinden te bewerkstelligen*. Op vraag van de Autoriteit, gaf de aanvrager reeds aan dat hetgeen hieronder begrepen moet worden "*[g]egevens die betrekking hebben op preventieve gezondheid (vaccinatie, verspreiding besmettelijke ziektes, etc) in het kader van de verplichtingen inzake leerlingenbegeleiding. Gegevens die betrekking hebben op het psychologisch en sociaal welbevinden van de leerling*" zijn. Uit deze uitleg volgt dat het zeker niet om het volledige medische verleden gaat van de betrokkene. Het verdient de aanbeveling om bij voorkeur het ontwerp en minstens de Toelichting aan te vullen, zodat de verduidelijking van de aanvrager hierin weergegeven wordt.
63. Wat '**gegevens betreffende risicosituaties en -gedragingen**' betreft, verdient het de aanbeveling om minstens in de Toelichting verdere duiding te voorzien en te preciseren welke

soort gedragingen bedoeld worden, in lijn met de aanvullende uitleg van de aanvrager, die stelt dat dit begrepen moet worden als *"bepaalde gedragingen van jongeren die een risico kunnen vormen voor het schoolgebeuren (bijv. agressie en geweld), gegevens over situaties die dit gedrag kunnen uitlokken en gegevens over de preventie van deze risicogedragingen en hoe risicosituaties kunnen vermeden worden."*

64. De noodzaak en evenredigheid van de verwerking van **"de gegevens waaruit politieke, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen"** blijken, werd door de aanvrager gestaafd als volgt: *"aangezien een GI-afdeling gemeenschapsonderwijs is, is de GI-afdeling Grondwettelijk verplicht om levensbeschouwelijk onderwijs aan te bieden in een erkende levensbeschouwing of in niet-confessionele zedenleer. Bijgevolg moet ze gegevens die daarop betrekking hebben, verwerken."* Dergelijke motivering moet minstens in de Toelichting worden aangetoond. Dit moet het mogelijk maken de verwerking van gegevens betreffende deze overtuigingen uit te sluiten, wanneer deze klaarblijkelijk niet nodig zijn voor de beoogde doeleinden. **De Autoriteit benadrukt dat de verwerking van gegevens vanzelfsprekend beperkt moet blijven tot het vak dat door de leerling wordt gekozen, waarbij de verwerking van de onderliggende overtuigingen (zowel religieuze, politieke als enige ander type van overtuiging) achterwege wordt gelaten.**
65. De Autoriteit merkt tevens op dat er in de opsomming van categorieën van gegevens die verwerkt kunnen worden geen verwijzing gemaakt wordt naar **"politieele en gerechtelijke"** gegevens. In die mate dat deze gegevens niet verwerkt worden, neemt de Autoriteit hier akte van.
66. Doch uit het antwoord van de aanvrager weergegeven in punt 57 en de uitleg onder artikel 10 van de Toelichting in samenhang met de contextuele kader van een gemeenschapsinstelling, vermoed de Autoriteit dat **"politieele en gerechtelijke"** gegevens hoogstwaarschijnlijk wel verwerkt zullen worden. Indien dit het geval is wijst de Autoriteit op de toepassing van artikel 10 AVG. Terzake mag de verwerking van dergelijke gegevens enkel gebeuren onder toezicht van een overheid of andere daar waar door een norm (nationaal of Europees) voorziet in passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Registers van strafrechtelijke veroordelingen mogen alleen worden bijgehouden onder toezicht van de overheid. **De Autoriteit benadrukt dat het karakter van deze gegevens en de verschillende organisaties die gegevens kunnen verwerken, enige voorzichtigheid gebiedt.** Voorts verdient het aanbeveling om de maatregelen die als bijkomende passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen kunnen worden aangemerkt, aan te vullen met een lijst van de categorieën van personen die toegang hebben tot de persoonsgegevens, met een beschrijving van hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de beoogde gegevens.

➤ Categorieën van betrokkenen

67. Wat de 'betrokkenen' wiens gegevens verwerkt worden, stelt de Autoriteit in eerste instantie vast dat het ontwerp zelf ook naar 'betrokken personen' verwijst. De Toelichting verduidelijkt dat deze verwijzing in het ontwerp betrekking heeft op *de ouders, de personen die het ouderlijke gezag hebben of de personen die de kinderen in rechte en in feite onder hun bewaring hebben*.³⁴ Voor de 'betrokkenen' in de brede zin, namelijk alle personen wiens gegevens verwerkt worden m.h.o. het bereiken van de vooropgestelde doeleinden, gaat het ook over de gegevens van de leerlingen, net zoals de gegevens van de verantwoordelijke die een maatregel van fixatie of afzondering heeft beslist of bevestigd, en de gegevens van de personen zoals de verhuurder die de Autoriteit aanhaalde in punten 47 t.e.m. 66, die ook onder de term 'betrokkenen' vallen.³⁵ De Autoriteit neemt hier akte van.

➤ Wijze van verwerking

68. Uit een analyse van het ontwerp, volgt dat er diverse soorten verwerkingen toegepast zullen worden.

69. Vooreerst zijn er verwerkingen die expliciet worden vermeld in het ontwerp zoals:

- I. de **gegevensuitwisseling**; ³⁶
- II. de **registratie en identificering** van leerlingen krachtens het ontworpen artikel 29/2, lid 1 en 2;
- III. de opname van persoonsgegevens in een gezamenlijke dossieromgeving.³⁷

70. Tevens worden in het ontworpen artikel 29/1 diverse categorieën gegevens vermeld, zonder aan te geven op welke wijze deze zullen worden verwerkt. Het verdient de aanbeveling dit bij voorkeur in het ontwerp en minstens in de Toelichting te specificeren.

71. Tenslotte wijst de Autoriteit op een divergentie tussen het ontwerp en de Toelichting. Zo geeft het ontworpen artikel 29/4, lid 2 de voorwaarden aan voor de gegevensuitwisseling vermeld onder punt I. Het ontwerp stipuleert dat:

Met behoud van de toepassing van de verplichtingen en beperkingen die voortvloeien uit de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens of uit de regelgeving van de sectoren, is de gegevensuitwisseling onderworpen aan de volgende voorwaarden:

³⁴ Toelichting, 2.

³⁵ Artikel 28/6, lid 1, 9° (aanpassing door de Autoriteit) van het decreet van 7 mei 2004.

³⁶ Ontworpen artikel 29/4, lid 1; Ontworpen artikel 29/3, lid 1 en 3.

³⁷ Ontworpen artikel 20/1, §2.

- 1°. de gegevensuitwisseling heeft alleen betrekking op gegevens die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de opdrachten die aan de gemeenschapsinstelling en GI-afdeling, vermeld in het eerste lid, zijn toegewezen;*
- 2°. de gegevens worden alleen uitgewisseld in het belang van de personen tot wie de diensten, vermeld in het eerste lid, zich richten;*
- 3°. de gegevensuitwisseling gaat steeds gepaard met een informatieverplichting voor de gemeenschapsinstelling of de GI-afdeling die gegevens zal doorgeven.*

72. Echter blijkt uit de Toelichting dat er ook andere voorwaarden worden opgesomd. Zo worden bovenstaande voorwaarden bevestigd in artikel 10, alinea 4 van de Toelichting, maar worden daarnaast ook in alinea 3 andere voorwaarden vermeld:

"Verder zal het personeel van de GI-afdeling gebonden zijn aan het beroepsgeheim. Dat maakt uitwisseling op basis van het gedeelde beroepsgeheim mogelijk. Daarbij moet uiteraard aan de volgende voorwaarden voldaan zijn:

- 1°. gegevensuitwisseling is alleen mogelijk tussen personen die allen gebonden zijn door het beroepsgeheim;*
- 2°. alle personen zijn met dezelfde finaliteit betrokken bij de hulpverlening aan een welbepaalde cliënt of leerling;*
- 3°. alleen informatie die noodzakelijk is voor de continuïteit of de kwaliteit van de hulpverlening mag worden doorgegeven;*
- 4°. gegevensuitwisseling gebeurt in het belang van de cliënt of leerling;*
- 5°. er moet steeds geprobeerd worden om vooraf de toestemming van de leerling te verkrijgen om gegevens uit te wisselen. Als dat niet mogelijk is, moet de cliënt ten minste geïnformeerd worden over het voornemen om bepaalde informatie door te geven of te bespreken met een derde persoon.*

De voorwaarden die betrekking hebben op de noodzakelijkheid en het belang van de leerling, zijn ook opgenomen in dit artikel. Zo kunnen er alleen gegevens uitgewisseld worden als dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de opdrachten die aan de gemeenschapsinstelling en de GI-afdeling zijn toegewezen. De gegevens worden alleen uitgewisseld in het belang van de leerling. De gegevensuitwisseling gaat steeds gepaard met een informatieverplichting voor de gemeenschapsinstelling of de GI-afdeling die gegevens zal doorgeven."

73. Indien het om andere bijkomende voorwaarden gaat, naast degenen die reeds in het ontwerp opgesomd werden, wordt sterk op aangedrongen dat deze expliciet in het ontwerp worden vermeld zodat er een grotere beschermingsgraad geboden wordt aan de minderjarige. In dat verband wordt eveneens verwezen naar punt 82 waar ingegaan wordt op de lacune van beroepsgeheim in het ontwerp.

74. Bovendien wijst de Autoriteit erop dat de uitwisseling van gegevens enkel betrekking kan hebben op gegevens die noodzakelijk zijn m.h.o. het bereiken van de vooropgestelde doeleinde. In het licht hiervan is de Autoriteit van oordeel dat de vermelding hiervan onder het ontworpen artikel 29/4, lid 2, 1^o geen toegevoegde waarde heeft. Integendeel, het zou de indruk wekken dat waar geen expliciete vermelding van is, dit *a contrario* wel mogelijk zou zijn. In het licht hiervan vraagt de Autoriteit om het eerste punt onder het ontworpen artikel 29/4, lid 2 te schrappen.
75. Tenslotte vraagt de Autoriteit om volgend onderdeel "*de gegevens worden alleen uitgewisseld in het belang van de personen tot wie de diensten, vermeld in het eerste lid, zich richten*" uit het ontworpen artikel 29/4, lid 2, te schrappen omdat dit, bij gebrek aan juridische definiëring van het begrip belang, geen toegevoegde waarde heeft.
76. Voor het overige geven de bepalingen geen verdere aanleiding tot bijzondere opmerkingen betreffende de proportionaliteit van de onderliggende gegevensverwerkingen.

f. Integriteit en vertrouwelijkheid

Uitgelichte kernpunten: invoeren van het beroepsgeheim in het ontwerp is een belangrijk aandachtspunt; vereiste van het invoeren van verschillende technische en organisatorische maatregelen die expliciet door de Autoriteit worden aangeraden.

77. Artikel 5(1)(f) AVG bepaalt dat een passende beveiliging van de verwerking van gegevens gewaarborgd moet worden door het nemen van passende technische of organisatorische maatregelen, zodat bescherming geboden wordt tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging (**principe van integriteit en vertrouwelijkheid**).³⁸
78. *In casu*, wordt in het ontworpen artikel 20/1, §2, lid 2 met betrekking tot de dossieromgeving expliciet aangegeven dat: "*passende beveiligingsmaatregelen genomen [zullen worden], waaronder een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer, conform de beveiliging van de verwerking, vermeld in artikel 32 [AVG].*"
79. Dit principe wordt nogmaals benadrukt in het ontworpen artikel 29/3, lid 4 die aangeeft dat: "*[d]e Vlaamse Regering de regels [kan] bepalen voor de verwerkingsactiviteiten en procedures, waaronder maatregelen om te zorgen voor een behoorlijke, veilige en transparante verwerking.*"
80. Aangezien er verschillende entiteiten, met een brede uiteenlopende waaier aan bevoegdheden, aan bod komen, is het cruciaal dat de diverse verwerkingsverantwoordelijken niet evenveel toegang krijgen tot alle gegevens. Terzake verwijst de Autoriteit naar de aanbevelingen uit eerdere

³⁸ Artikel 5(1)(f) AVG.

adviezen zoals voor de 'beveiligde toegang', waar minstens een multifactor authenticatie en logging van de activiteiten, geïmplementeerd moet zijn. Verder wordt ook aanbevolen om daarbovenop andere maatregelen te voorzien zoals, vervaldata op dossiers, vercijfering met twee sleutels voor de opslag van bestanden met zeer gevoelige of bijzondere persoonsgegevens, gradaties in toegang, hantering van trackchanges, het gebruik met toegang door een link vermijden (of beperken tot eenmalig gebruik).³⁹ Daarnaast **verwijst** de Autoriteit naar **eerder geleverde aanbevelingen en goede praktijken** betreffende het **gebruik van elektronische beveiligde platformen voor de uitwisseling van gegevens die als bijzonder of uiterst gevoelig kwalificeren**.⁴⁰

81. Voorts, in de mate dat de verwerking betrekking heeft op persoonsgegevens die strafbare feiten kunnen vormen als bedoeld in artikel 10 van de AVG, zijnde, "*persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten,*" moet de verwerkingsverantwoordelijke en, in voorkomend geval, zijn verwerker ook een lijst opstellen van de categorieën van personen die toegang hebben tot de persoonsgegevens, met een beschrijving van hun functie in het kader van de verwerking van de betrokken gegevens. Deze lijst wordt ter beschikking gehouden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit.⁴¹
82. Tenslotte stelt de Autoriteit vast dat er in de Toelichting melding wordt gemaakt van het beroepsgeheim voor de personeelsleden van de GI-afdeling. Echter, wordt dit onderwerp niet besproken in het ontwerp zelf. Deze leemte in het ontwerp baart de Autoriteit zorgen over de praktische invoering en naleving van het beroepsgeheim. De Autoriteit verzoekt daarom de regelgever om expliciete bepalingen omtrent het beroepsgeheim van de personeelsleden van de GI-afdeling in het ontwerp op te nemen. Dit is essentieel om juridische duidelijkheid te bieden en de bescherming van persoonsgegevens te waarborgen.

g. Gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB)

83. Het aanvraagformulier geeft aan dat er geen GEB uitgevoerd is geweest. Terzake oordeelt de Autoriteit dat deze aan de orde is, gelet op artikel 35(4) AVG in samenhang met punt 5 uit de lijst van de GBA, zoals hiernavolgend weergeven:

"wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals gegevens over armoede, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens

³⁹ Advies 21/2024 randnr. 57; advies 160/2023, randnrs. 25 en 58.

⁴⁰ Advies nr. 160/2023, randnrs. 17-28.

⁴¹ Artikel 10, § 2, van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

*omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) systematisch worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken*⁴²

84. *In casu*, is de Autoriteit van oordeel dat deze GEB best in dit stadium van het regelgevend proces kan worden opgestart. Het valt immers niet uit te sluiten dat ingevolge deze beoordeling specifieke voorschriften in de regelgeving dienen opgenomen te worden. Daarbij wordt benadrukt dat het opstarten van een GEB in dit stadium de verwerkingsverantwoordelijke(n) niet ontslaat van de verplichting om voorafgaand aan de verwerking van persoonsgegevens een volledig GEB uit te voeren.

h. Bewaartermijn

Uitgelichte kernpunten: verschillende bewaartermijnen die niet voldoen aan de vereiste van proportionaliteit en noodzakelijkheid. *In casu*, bewaartermijn tot de betrokkene de leeftijd van 35 jaar bereikt heeft en de verwijzing naar de bewaartermijn zoals vastgelegd in de beheersregels.

85. Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

86. Terzake bepaalt het ontworpen artikel 20/1, §3, lid 3 dat:

"[...] Het dossier, vermeld in paragraaf 2, wordt bewaard tot de jongere op wie het dossier betrekking heeft, de leeftijd van vijfendertig jaar heeft bereikt."

87. De bijkomende Toelichting stelt:

"[d]e bewaringstermijn loopt tot de jongeren 35 jaar oud zijn. Die bewaringstermijn is dezelfde als de termijn die geldt voor de gemeenschapsinstelling."

88. Dezelfde bewaartermijn wordt vervolgens in het ontworpen artikel 29/1, lid 4 nogmaals herhaald, namelijk *"[m]et behoud van de toepassing van specifieke, langere bewaartermijnen die voortvloeien uit de regelgeving van het onderwijs en van andere sectoren worden de gegevens, vermeld in het eerste lid, bewaard tot de jongere op wie de gegevens betrekking hebben, de leeftijd van vijfendertig jaar heeft bereikt."*

89. Dit wordt gestaafd in de Toelichting als zijnde dat *"[t]enzij andere regelingen specifieke langere bewaartermijnen opleggen, worden de gegevens bewaard tot de jongere de leeftijd van 35 jaar"*

⁴² Beslissing nr. 01/2019, *Aanname van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming*, laatst geraadpleegd op 18 april 2024, <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/beslissing-nr.-01-2019-van-16-januari-2019.pdf>.

bereikt. Er is voor die bewaringstermijn gekozen om de bewaartermijnen die in de gemeenschapsinstelling en de GI-afdeling gebruikt worden, op elkaar af te stemmen.”⁴³

90. Op verzoek van de Autoriteit om de motivering achter een bewaartermijn van 17 jaar na de meerderjarigheid te verduidelijken, waarbij alle gegevens, ongeacht hun aard, gedurende dezelfde periode worden bewaard, en rekening houdend met het feit dat de 'noodzakelijkheid' moet worden beoordeeld in het licht van het doeleinde, verklaarde de aanvrager het volgende: *“Aangezien er intens samengewerkt zal worden met de gemeenschapsinstelling voor de begeleiding van de jongeren met bijgevolg ook uitgebreide uitwisseling van persoonsgegevens en toegang tot systemen, is ervoor gekozen om voor dezelfde bewaartermijn voor de GI-afdeling te kiezen als voor de gemeenschapsinstelling.”*
91. Uit het voorgaande volgt dat alle gegevens, zonder onderscheid, bewaard **moeten** worden, ongeacht of deze gegevens noodzakelijk zijn of niet. Er wordt op gewezen dat de ratio van 'overeenstemmende bewaartermijnen' *an sich* geen rechtvaardigingsgrond is die overeenstemt met de vereiste van 'noodzakelijkheid'. Bovendien wordt eraan herinnerd dat de verwerking van gegevens plaatsvindt m.h.o. het bereiken van de doeleinden zijnde; *i) het aanbieden van kwaliteitsvolle onderwijstrajecten en leerlingenbegeleiding; ii) de kwaliteit van zorg voor de minderjarige te verhogen; iii) omwille van beleidsredenen; en iv) binnen het kader van intervisie met de finaliteit van het verminderen van het gebruik van afzondering of fixatie*. Tegen deze achtergrond stelt de Autoriteit zich de vraag, in welke mate het bijhouden van gegevens van oud-leerlingen, kan bijdragen aan voormelde doeleinden (*met uitzondering van beleidsredenen, waar de anonimisering of pseudonimisering zonder meer geldt – toegelicht in punt 21*), in acht genomen dat de doeleinden redelijkerwijs bereikt zijn wanneer de leerling de gemeenschapsinstelling verlaten heeft. In dergelijke kader, waar de doeleinden bereikt zijn, moeten de gegevens alleszins verwijderd of geanonimiseerd worden. De aanvrager wordt in dat verband op gewezen dat *“een oorspronkelijk rechtmatige verwerking van gegevens na verloop van tijd onverenigbaar met verordening 2016/679 kan worden wanneer deze gegevens niet langer noodzakelijk zijn in het licht van dergelijke (verwijdering van links naar gevoelige gegevens), en dat de gegevens moeten worden uitgewist wanneer deze doeleinden zijn bereikt.”⁴⁴*
92. Niettegenstaande andere hypothesen die de verwerking van gegevens na het verlaten van de gemeenschapsinstelling voor het bereiken van de voormelde doeleinden vereisen, geldt dat het bewaren van de gegevens gedurende een termijn van 17 jaar na de meerderjarigheid, tot de betrokkene de leeftijd van 35 jaar heeft bereikt, disproportioneel is.

⁴³ Artikel 7, Toelichting, 4.

⁴⁴ HvJ 20 oktober 2022, nr. C-77/21, *Digi*, ECLI:EU:C:2022:805, para. 54.

93. Aangaande de gegevens die verwerkt zouden worden m.h.o. het bereiken van beleidsdoeleinde, verwijst de Autoriteit naar de redenering in punt 21, waar uiteengezet wordt dat het gebruikelijk is om gebruik te maken van anonimisatietechnieken.
94. Het geheel in acht genomen, is de Autoriteit, van oordeel dat de vooropgestelde bewaartermijn uit het ontwerp niet voldoet aan het beginsel van opslagbeperking. In het licht hiervan vraagt de Autoriteit **om in het ontwerp, een proportionele maximale bewaartermijn voor de bewaring van gegevens, te voorzien en deze, minstens in de Toelichting, uitdrukkelijk te rechtvaardigen. En in het bijzonder te voorzien in afzonderlijke bewaartermijnen, rekening houdend met de aard van de gegevens. Bij gebrek hieraan geldt dat de bewaartermijn niet langer dan één jaar na het verlaten van de gemeenschapsinstelling, mag zijn.**
95. Tenslotte wat de bewaartermijn betreft voor de verwerking van gegevens die vermeld worden in het ontworpen artikel 29/2, stipuleert de vierde alinea dat:
- De maximale bewaartermijnen voor gegevens als vermeld in het eerste en tweede lid die worden bewaard conform artikel 5, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming, worden vastgelegd in beheersregels als vermeld in artikel III.81, §2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Bij het bepalen van die bewaartermijnen wordt rekening gehouden met het kunnen garanderen van een vlot schooltraject.*
96. Na onderzoek stelt de Autoriteit vast dat de verwijzing naar artikel III.81, §2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 noch een maximale bewaartermijn, noch criteria voor de vaststelling van een maximale bewaartermijn bevat. Bovendien leveren de verwijzingen naar andere bepalingen in voormeld artikel eveneens niets op betreffende de maximale bewaartermijn. De loutere vermelding van het begrip 'maximale bewaartermijn' zonder dat in het ontwerp zelf of in de gebruikte verwijzing de criteria voor of de exacte maximale bewaartermijn aangegeven zijn, voldoet niet aan de vereiste van het principe van opslagbeperking.
97. In dat verband verwijst de Autoriteit naar eerder geleverd advies [79/2023](#), punten 69-72, waarvan de motivatie mutatis mutandis geldt voor de verwijzing naar beheersregels. Deze regels kunnen eenzijdig worden vastgesteld en gewijzigd, maar essentiële elementen mogen niet eenzijdig wijzigbaar zijn. Derhalve kan dit niet worden vastgelegd in beheersregels. De Autoriteit is van oordeel dat het ontworpen artikel 29/2, lid 4 een lege bepaling is die ten onrechte de indruk wekt dat er maximale bewaartermijnen zijn vastgelegd. Dergelijke bepaling is manifest in strijd met de geest van de AVG en vereist aanpassing om te voldoen aan de wettelijke vereisten.

**OM DEZE REDENEN,
de Autoriteit,**

formuleert de volgende opmerkingen met betrekking tot het ontwerp (dispositief):

- invoeren van de subsidiariteit van de verwerking van persoonsgegevens t.a.v. anonieme gegevens (punten 21, 29, 90-93);
- bij voorkeur het ontwerp en minstens de Toelichting te voorzien van specificering omtrent de situaties van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid en het ontwerp derwijze aanvullen dat de rol van de verwerkingsverantwoordelijke overeenstemt met de invulling in de praktijk (punt 31 t.e.m. 35 en punt 45);
- het ontwerp aanvullen met een transparantieverplichting voor de verwerkingsverantwoordelijke m.i.v. aangehaalde registerplicht (punt 44);
- voorzien in bijkomende duiding aangaande de wijze van verwerking (punt 70);
- de zin onder ontworpen artikel 29/4, lid 2, 1^o te schrappen (punt 74);
- schrappen van het onderdeel onder het ontworpen artikel 29/4, lid 2, 2^o (punt 75);
- vervanging van de verwijzing naar 'identificatienummer' in het ontwerp door het identificatienummer van het Rijksregister en / of het identificatienummer bis zoals bedoeld in artikel 8, § 1, 2^o van de KSZ-wet (punt 53);
- het gebruik van Rijksregisternummer en het identificatienummer bis (punt 55);
- verdere duiding voorzien voor de diverse categorieën persoonsgegevens (punten 47-66);
- voorzien in bijkomende technische en organisatorische maatregelen, zoals gradaties in de toegankelijkheid tot de persoonsgegevens (punt 37); een lijst met de categorieën van personen die toegang hebben tot de persoonsgegevens, (punten 80 en 81);
- het ontwerp voorzien van een expliciete bepaling omtrent het beroepsgeheim (punten 73 en 82);
- uitvoeren van een GEB (punt 83);
- voorzien in een maximale bewaartermijn, rekening houdend met de aard van de gegevens, die gemotiveerd moet worden in de Toelichting of het ontwerp (punten 91 t.e.m. 97).

Bijkomend vraagt de Autoriteit om

- in artikel 28/6, §2, lid 3 de verwijzing naar de Vlaamse Regering te vervangen met een specifieke entiteit (punt 20);
- artikel 42, §3, lid 1 van het jeugddecreet derwijze aan te passen zodat de maximale bewaartermijn voldoet aan de vereisten van noodzakelijkheid en proportionaliteit (punt 34).

Voor de Autorisatie- en Adviesdienst,
(get.) Cédrine Morlière, Directeur